«Келісілді»
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігі
Мектепке дейінгі және орта білім
комитетінің төрағасы
_______________М. Мелдебекова
«_11_»____01_____2021 ж.

«Бекітемін»
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігі
«Ұлттық тестілеу орталығы»
РМҚК директоры
_______________Д. Смагулов
«_11_»___01______2021 ж.

Ұйғыр тілінде оқытатын мектептер үшін дүниежүзі тарихы пәні бойынша мектеп бітірушілерді қорытынды аттестаттауға арналған тест спецификациясы

(2021 жылдан бастап қолдану үшін)

Тест спецификациясы келесі құжаттардың негізінде әзірленген:

– Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы №1080 қаулысымен бекітілген «Білім берудің барлық деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты»;

– ҚР БҒМ 2018 жылғы 31 қазандағы №604 бұйрығымен бекітілген (ҚР БҒМ 2020 жылғы 5 мамырдағы №182 бұйрығымен өзгертулер мен толықтырулар енгізілген) «Білім берудің барлық деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты»;

– ҚР БҒМ 2013 жылғы 3 сәуірдегі №115 бұйрығымен бекітілген Негізгі орта білім деңгейінің жалпы білім беретін пәндері бойынша үлгілік оқу бағдарламалары (5-9 сынып);

– ҚР БҒМ 2017 жылғы 27 шілдедегі №352 бұйрығымен бекітілген Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11 сыныптары үшін (орта білім беру деңгейінің жаңартылған мазмұндағы оқу бағдарламалары аясында) жалпы білім беретін пәндер бойынша үлгілік оқу бағдарламалары.

ҚР БҒМ 2019 жылғы 7 наурыздағы №105 бұйрығы мен бекітілген Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11 сыныптары үшін (орта білім беру деңгейінің жаңартылған мазмұндағы оқу бағдарламалары аясында) жалпы білім беретін пәндер бойынша үлгілік оқу бағдарламалары.

Тестті әзірлеу мақсаты: Дүниежүзі тарихы пәні бойынша негізгі орта және жалпы орта білім беру оқу бағдарламаларын меңгеру дәрежесін анықтау.

Тест мазмұны: Тест тапсырмаларының қиындығы 3 деңгейде беріледі: бірінші деңгейде - 5, екінші деңгейде – 6, үшінші деңгейде – 7 тапсырма.

Тестке жалпы білім беретін мектептерге арналған дүниежүзі тарихы пәні бойынша оқу бағдарламасына сәйкес оқу материалдары енгізілген.

№	Бөлүм	№	Мавзу	№	Бөлүмчә/Оқуш мәхсәтлири
01	Қедимий Шәриқ әллири. Антикилик цивилизацияләр.	01	Қедимий Шәриқ әллири. Антикилик цивилизацияләр.	01	Қошдәрия дөләтлири, Қедимий Мисир, Азиянiң ғәрбий – жәнубидики қедимий дөләтләр Қедимий Жәнуп вә Шәрқий Азия дөләтлири (ихтисадий-ижтимаий вә җәмийәтниң сәясий тарихи)
				02	Қедимий Грекия, Македония, Қедимий Рим: Республика вә Империя дәвридә (ихтисадий-ижтимаий вә җәмийәтниң сәясий тарихи)
02	Оттура әсирләр (Әтигәнки оттура әсирләр V-X	02	Оттура әсирләр (Әтигәнки оттура әсирләр V-X әә., Тәрәққий әткән оттура әсирләр XI-XV әә.,	03	Ғәрип вә мәркизий Европа , Византия империяси, Йеқин Шәриқ , Оттура Азия, славянлар, Киев Руси,

	әә., Тәрәққий әткән оттура әсирләр XI-XV әә., кейинки оттура әсирләр XV-XVII әә.)		кейинки оттура әсирләр XV-XVII әә.)		Шәриқ әллири, XI-XIII әә. Русь, Россия XV-XVII әсирләрдә (ихтисадий-иҗтимаий вә җәмийәтниң сәясий тарихи)
				04	Ғәрип вә мәркизий Европа , Византия империяси, Йеқин Шәриқ , Оттура Азия, славянлар, Киев Руси, Моңғол-татар басқунчилиғи Шәриқ әллири, XI-XIII әә. Русь, Россия XV-XVII әсирләрдә (ихтисадий-иҗтимаий вә җәмийәтниң сәясий тарихи)XI-XIII әсирдики христиан чиркоси.
03	Қедимий дуния мәдәнийити (V әсиргичә), Оттура әсирләрдики дунияйүзи мәдәнийити	03	Қедимий дуния тарихи (V әсиргичә), Оттура әсирләрдики дунияйүзи мәдәнийити	05	Қедимий Шәриқ, Қедимий Грекия, Қедимий Рим
				06	Ғәрип вә мәркизий Европа , Византия империяси, Йеқин Шәриқ , Оттура Азия, славянлар, Киев Руси, Шәриқ әллири, XI-XIII әә. Русь, Россия империяси. Улуқ географиялик ечилишлар. Қайта өрләш дәври.
04	Европа вә Шималий Америка , Азия вә Африка әллири (XVII ә. - XX ә. бешида)	04	Европа вә Шималий Америка , Азия вә Африка әллири (XVII ә. - XX ә. бешида)	07	Англия, Шималий Америка, Франция, Россия, Германия, Италия, Австрия, Һиндистан, Осман империяси, Хитай, Монғолия, Япония, Иран. Англиядә капитализмниң орниши (XVII- XVIII әә. җәмийәтниң сәясий тарихи вә ихтисадий-иҗтимаий тәрәққияти)
				08	АҚШ, Англия, Россия, Франция, Германия, Италия, Австро-Венгрия, Хитай, Япония, Һиндистан, Осман империяси, Иран, Араб әллири (XIX ә. – XX ә. бешида җәмийәтниң сәясий тарихи вә ихтисадий-иҗтимаий тәрәққияти)
05	Европа вә Шималий Америка , Азия вә Африка әллириниң мәдәнийити (XVIII ә. - XXI ә. беши)	05	Европа вә Шималий Америка , Азия вә Африка әллириниң мәдәнийити (XVIII ә. - XXI ә. беши)	09	Аққартқучилиқ дәври . XVII-XVIII әә. илим вә техникиниң тәрәққияти. Мәдәнийәтниң тәрәққий етиши (XIX ә.-XX ә. биринчи йерими) Мәдәнийәтниң тәрәққий етиши (XX ә. II йерими - XXI ә. беши)

06	Хәлиқаралиқ мунасивәтләр (XVII ә. - XXI ә.беши)	06	Хәлиқаралиқ мунасивәтләр (XVII ә. - XXI ә.беши)	10	Мустәмликиләш системиси вә хәлиқаралиқ мунасивәтләр (XVII-XVIII әә.) XIX ә.-XXI ә. бешидики хәлиқаралиқ мунасивәтләр.
07	Дунияйүзлүк урушлар вә уларниң ақивәтлири	07	Дунияйүзлүк урушлар вә уларниң ақивәтлири	11	Биринчи дуния уруши (1914-1918 жж.) Версаль – Вашингтон системиси Иккинчи дуния уруши (1939-1945 жж.). II дуния уруши дәвридики Улуқбритания, Франция, Германия, Италия, СССР, АҚШ, Япония, Хитай, Монғолия, Һиндистан, Иран, Авғанстан, Түркия, Азиядики вә Африкидики Әрәп әллири
08	Европа вә Америка әллири, Азия вә Африка әллири(1918-2014 жж.)	08	Европа вә Америка әллири, Азия вә Африка әллири(1918-2014 жж.)	12	Икки дунияйүзлүк урушлар арилиғидики Европа вә Америка әллири (1918-1939 жж.) (Улуқбритания, Франция, Германия, Италия, Кеңәшлик Россия, СССР, АҚШ, Япония, Хитай, Монғолия, Һиндистан, Иран, Авғанстан, Түркия, Азиядики вә Африкидики Әрәп әллири)
				13	Ғәрбий Европа вә Америка әллири, Жәнубий, Мәркизий, Шәрқий Европа әллири, Азия вә Африка әллири (1945-2014 жж.) (Улуқбритания, Франция, ГФР, АҚШ, Мәркизий вә жәнубий-шәрқий Европа әллири, СССР. Россия Федерацияси, Япония, Хитай, Һиндистан, Пакистан, Иран, Авғанстан, Түркия, Әрәп әллири)
09	Цивилизация тәрәққиятиниң алаһидиликлири	09	Цивилизация тәрәққиятиниң теориялири вә методлири «Цивилизация» чүшәнчиси	14	тарихий вақиәләрни,процесларни чүшәндүрүш үчүн «цивилизация», «цивилизация типи» терминлирини қоллиниш; «Цивилизация» чүшәнчиси тәтқиқ қилиш асасиниң методлирини чүшәндүрүш; цивилизацияниң әнәнивий түриниң алаһидиликлирини чүшәндүрүш; чарвичилиқ хизмәт вә цивилизациялик тәрәққият арисидики бағлинишни таллаш; цивилизацияниң индустриаллиқ түриниң алаһидилигини чүшәндүрүш. цивилизацияниң постиндус

					триаллиқ тәрәққиятиниң алаһидиликлирини чүшәндүрүш. әхбаратлиқ технологияларниң һазирқи цивилизация тәрәққиятиға болған тәссирини ениқлаш.
				15	дөләтләрниң ихтисадий тәрәққияти алаһидиликлирини тәһлил қилиш үчүн «ихтисат» вә «ихтисадий система» чүшәнчилирини пайдилиниш; ихтисадий системиларниң тарихий типлириниң бәлгүлирини чүшәндүрүш арқилиқ уларни тәснифләш. дөләтләр мисалида ихтисатниң әнъәнивий (аграрлиқ) түригә хас бәлгүләрни ениқлаш; ихтисадий системиларниң түрлири тоғрилиқ билимини пайдилиниш арқилиқ ихтисадий тәрәққиятниң алаһидиликлирини чүшәндүрүш. әлләр мисалида базар ихтисадиға хас бәлгүләрни ениқлаш. дөләтләр мисалида планлиқ (социалистик) ихтисатқа хас бәлгүләрни ениқлаш ихтисатниң арилаш түригә хас бәлгүлирини ениқлаш арқилиқ униңға көчүшниң сәвәплирини тәтқиқат қилиш.
		10	«Аләмлик тарих турғусидики цивилизацияләрниң өз ара алақиси вә өз ара тәсир қилиш усуллири»	16	ежелгі өркениеттердің ерекшеліктерін оларға тән белгілерін салыстырмалы талдау негізінде анықтау; ежелгі өркениеттердің дамуына діни сенімдердің әсерін анықтау; қедимий цивилизацияниң алаһидиликлирини уларға тән бәлгүләрни селиштурма асасида таллаш; қедимий цивилизацияниң тәрәққиятиға диний етиқатларниң тәсирин ениқлаш; мәмликәт вә җәмийәтниң тәрәққияти һәққидә қедимий философиялик илимларни тәтқиқ қилиш Йәргилик цивилизацияниң өзгичиликлирини, уларға тән бәлгүлирини селиштуруш асасида ениқлаш; Аймақларниң цивилизациялик өзгичиликләр трансформациясиниң сәвәплирини

					ениқлаш Дуниявий динларниң тәрәққияти вә алаһидиликлирини чүшәндүрүш; Дуниявий динларниң философиялик асаслирини чүшәндүрүш; Дуниявий динлар илимлиридики умумий адәмгәрчилик хисләтлирини ениқлаш; Һазирқи заман цивилизация жағдийида дуниявий динларниң тәрәққият тенденциялирини ениқлаш; һазирқи вақиттики деструктивлиқ диний уюмларниң жәмийәткә болған тәсирини баһалаш
				17	сәвәп-нәтижилик бағлинишларни ениқлап олтуруп,дунияйүзилик содиниң цивилизация тәрәқиятидики ролини ениқлаш; Дуниявий экономикиниң тәрәққиятидики хәлиқарилиқ уюмларниң ролини ениқлаш цивилизацияләрни йеқинлаштуруш фактори ретидә дипломатияниң һажәтлигини ениқлаш; заманивий цивилизацияниң тәрәққиятидики дипломатияниң ролини ениқлаш қедимий вә оттура әсирләрдики мустәмчилик сәясәтниң сәвәплирини ениқлап, чүшәндүрүш; отарчилик экспансия вә һазирқи замандики аләмшумул мәсилиләрниң бағлинишини ениқлаш; Һазирқи цивилизацияниң тәрәққий етиш контекстидә һәрбий конфликтларниң алаһидилиги вә йәкүнини ениқлаш һәртүрлүк цивилизацияларниңң утуқлирини тәтқиқ қилиш асасида, мәдәнийәтләрниң өз ара бағлинишини ениқлаш; Глобализацияниң яхши вә яман тәрәплирини ениқлашни билиш асасида, униң жәмийәтниң роһаний тәрәққиятиға тәсирини баһалаш
		11	Тәбиий вә географиялик факторларға бағлик	18	дөләтләр билән тәвәләрниң егиликни ихтисаслаштурушиниң

			әлләрниң ихтисадий жәһәттин ихтисаслаштурулуши Дөләтләрниң ихтисадий тәрәққиятидики тәбиий-географиялик чәклимә факторларға қаршилиқ көрситишниң тарихий мисаллири.		шәкиллинишидә тәбиий-географиялик факторниң ролини асаслаш ихтисатниң тәрәққиятидики тәбиий-географиялик чәклимә факторларға қаршилиқ көрситишниң амиллирини тәтқиқат қилиш һазирқи заман тарихида чәклимә тәбиий-географиялик факторлар шараитида дөләтләрниң утуқлуқ ихтисадий тәрәққиятиниң мисаллирини концепцияләш
				19	дөләтләр билән тәвәләрниң тәң әмәс ихтисадий тәрәққиятиниң тарихий шәрт-шараитлирини ениқлаш; шәрт-шараитлар асасида дөләтләрни ихтисадий тәрәққияти бойичә тәснифләш дөләтләрниң кәмбәғәлчилик мәсилисини йешишкә қаритилған иш-һәрикәтни тәтқиқат қилип, униң әһмийитини ениқлаш дөләтләр билән тәвәләрниң кәмбәғәлчиликкә вә ихтисат жәһәттин арқида қелишиға қаршилиқ көрситиштики хәлиқара тәшкилатларниң ролини баһалаш тәрәққий әткән әлләрниң ижтимаий-ихтисадий арқида қелишиға қаршилиқ көрситишиниң еһтимал йоллирини тәхминләш
10	Этникилиқ вә ижтимаий процесслар	12	Антропогенез вә этногенез; Аләм тарихидики милләтләр ара мунасивәтләр; жәмийәтниң ижтимаий қурулуминиң тарихий формилири.	20	Антропогенезниң һәртүрлүк теориялирини системилаш вә хуласиләш Тарихий вақиәләрни, процессларни чүшәндүрүш үчүн «этнос», «этногенез», «хәлиқ» терминлирини қоллиниш; этногенезниң һәртүрлүк теориялирини системилаш вә хуласиләш; Л. Н. Гумилевниң этносларниң пәйда болуши вә турәққий етиши тоғрисида илмий көзқарашлиринң алаһидиликлирини тәтқиқ қилиш. Дуния картисини пайдилинип олтуруп һәртүрлүк тарихий дәвирләрдики этникилиқ процессларни чүшәндүрүш; Һазирқи вақиттики ассимиляция вә сани аз этносларниң йоқап

					кетиш сәвәплирини ениқлаш; Жаһанлиниш жағдийидики этникилиқ вә мәдәний һәртүрликлирини сақлашниң һажәтлигини дәлилләш
				21	Тарихий вақиәләрни, процессларни чүшәндүрүш үчүн «шовинизм», «нацизм»,«нәсиллик камситиш» терминлирини қоллиниш; хәлиқаралиқ тоқунушларниң пәйда болуш сәвәплири вә ақивитини ениқлаш; тарихий вақиәләрни таллаш асасида һазирқи вақиттики хәлиқаралиқ мунасивәтләрниң хусусийитини баһалаш хәлиқаралиқ мунасивәтләрни рәтләштики хәлиқаралиқ уюмларниң ролини ениқлаш; Һазирқи күндики интеграциялик процессларниң пайдисини баһалаш; хәлиқаралиқ келишимниң Қазақстанлиқ үлгисиниң мисалида этнослар арисидики течлиқ бағлинишиниң мүмкүнлигини дәлилләш
				22	Тарихий вақиәләрни, процессларни чүшәндүрүш үчүн «социогенез», «формациялиқ усул», «цивилизациялик усул» терминлирини ениқлаш; социогенезниң һәртүрлүк теориялирини системилаш вә хуласиләш Жәмийәтниң ижтимаий уюмлишишиниң тарихий формилирини, уларға тән бәлгүлирини ениқлап отирип, чүшәндүрүш һазирқи жәмийәтниң ижтимаий стратификациясини тәтқиқ қилиш
		13	Һоқуқлуқ мәмликәт вә Пухралиқ жәмийәтниң чүшәнчиси билән умумий тәриплимиси; Дунияниң сәясий системисиниң өзгириши; Хәлиқара бехәтәрлик бешиға чүшкән һазирқа дәвирдики ховуп-хәтәрләр; Течлиқ билән бехәтәрликни	23	дөләтләрниң сәясий-һоқуқлуқ системисиниң тәрәққиятиниң һазирқи тенденциялирини чүшәндүрүш үчүн "һоқуқлуқ дөләт" чүшәнчисини пайдилиниш һоқуқлуқ дөләтниң шәкиллинишиниң шәрт-шараитлирини тәтқиқат қилиш дөләтләр мисалида һоқуқлуқ дөләтниң шәкиллиниш йоллирини тәһлил қилиш

			сақлаштики дөләтләрниң бирләшкән һәрикәтлири.		дөләтләр мисалида һоқуқлук дөләт принциплириниң әмәлгә ешиш алаһидиликлирини селиштуруш; һазирқи вақиттики адәм һоқуқлириниң Умумий Декларациясиниң мәнасини асаслаш дөләтләрниң сәясий-һоқуқлуқ системисиниң тәрәққиятиниң һазирқи тенденциялирини чүшәндүрүш үчүн «пухралиқ жәмийәт» чүшәнчисини пайдилиниш; һоқуқлуқ дөләт билән пухралиқ жәмийәтниң түзүлүшиниң тарихий бағлинишини ениқлаш пухралиқ жәмийәтниң шәкиллиниши билән тәрәққий етишидә дөләтлик әмәс тәшкилатларниң ролини ениқлаш; дөләтләрдики дөләтлик әмәс тәшкилатларниң хизмитини баһалаш
				24	Ялта-Потсдам хәлиқара мунасивәтләр системисиниң парчилиниш сәвәплирини тәһлил қилиш; дунияниң биполярлик системисиниң алаһидилиқлирини тәрипләш. һазирқи дәвирдики хәлиқара мунасивәтләрни тәрипләш үчүн "постбиполярлик система", "көпвекторлуқ сәясәт", "бир полярлик аләм" чүшәнчилирини пайдилиниш; тарихий вақиәләр, жәриянлар вә һадисиләрни тәһлил қилиш асасида һазирқи дәвирдики хәлиқара мунасивәтләрниң тәрәққий етиш тенденциялирини тәрипләш.
				25	тарихий вақиәләр билән жәриянларни чүшәндүрүш үчүн"сепаратизм", "терроризм", "фундаментализм", "экстремизм", "миграция", "қачақ" аталғулирини пайдилиниш; сепаратизм, экстремизм вә хәлиқара терроризмниң тарилиш сәвәплири билән нәтижисини ениқлаш;1 хәлиқара бехәтәрлик системисиниң тәрәққий етишиниң

					еһтимал нусхилирини тәхминләш тарихий вақиәләр, жәриянлар вә һадисиләрни тәһлил қилиш асасида һазирқи дәвирдики хәлиқара мунасивәтләрниң тәрәққий етиш тенденциялирини тәрипләш.
11	Мәмликәт, күрәш вә революцияләр тарихидин	14	Мәмликәтниң тарихий типлири, формилири вә сәясий режимлар; Мәмликәт, уруш вә революцияләр тарихидин; Аләм тарихиниң тәрәқий етиш йоллириға тәсир әткән һәрбий-сәясий вақиәләр	26	тарихий вақиәләр билән процессларни чүшиниш үчүн «мәмликәт», «», «башқуруш институти» терминлирини қоллиниш; мәмликәтлик қурулушниң алаһидиликлирини чүшәндүрүш үчүн мәмликәтниң пәйда болуш теориялирини селиштуруш тарих контекстида мәмликәтлик қурулуш формисиниң өзгиришиниң қанунийәтлирини ениқлаш вә таллаш; мәмликәтләрниң тарихий формилириға тән бәлгүлирини ениқлап олтуруп, селиштуруш мәлуматларни таллаш асасида сәясий режимлар түрлириниң күчлүк вә һалсиз яқлирини ениқлап олтуруп, селиштуруш тоталитарлиқ сәясий режимдин һазирқи замандики демократияға алмишишниң алаһидиликлирини таллаш
				27	мәлуматларни қоллинип олтуруп грек -парис күрәшлириниң мисалида бурунқи империяларниң пәйда болуш процессини чүшәндүрүш; антика дәвридә империяларниң пәйда болушиниң сәвәплири билән ақивәтлирини таллаш; эллинизмни таритишта А. Македонскийниң жүрүшлириниң ролини баһалаш Хәлиқләрниң улуқ қонуш авдурушниң йеқимлиқ вә йеқимсиз ақивәтлирини ениқлаш; тарихий мәлуматлар асасида антикилиқ дәвирдин оттура әсирләргә өтүш қанунийәтлирини хуласиләш дәлилләнгән нәтижиләрни кәлтүрүп, ениқлап олтуруп ,әрәп басқунчилиғи билән крест жүрүшлириниң сәвәплирини ениқлаш;

					Аләмдики өзгиришләрни тәтқиқ қилип олтуруп әрәп басқунчилиғи билән крест жүрүшлириниң ақивәтлирини селиштуруш моңғол басқунчилиғиниң Евразиядики миллий мәмликәтләрниң келиплишиш процессиға тәсирини таллаш ; Аләмдики өзгиришләрни тәтқиқ қилип олтуруп,моңғол басқунчилиғиниң ақиветини баһалаш Наполеон урушлири билән Европа мәмликәтлиридики капиталистлиқ тәрәқиятниң илгирилиши арисидики сәвәп-ақивәтлик бағлинишни орнитиш; Наполеон Кодексиниң Европидики либераллиқ жәмийәтлик идеяларниң тарилишидики муһимлиғини баһалаш тарихий һөжжәтләрни таллаш асасида Биринчи вә Иккинчи дунияйүзилик урушларниң сәвәплири билән ақивәтлирини чүшәндүрүш; тарихий һөжжәтләрни таллаш асасида Биринчи вә Иккинчи дунияйүзилик урушларниң сәвәплири билән ақивәтлирини чүшәндүрүш; Версаль-Вашингтон вә Ялта-Потсдам системилириниң қолайлиқлиғини вә уларниң һазирқи заманға тәсирини баһалаш; Дунияйүзилик урушлар дәвридә хәлиқарилиқ қатинашларниң тәрәқият тенденциялирини таллаш
				28	аграрлиқ жәмийәттин индустриаллиқ жәмийәткә өтүш қанунийәтлирини хуласиләш; буржуазиялик революцияларниң нәтижисидики ижтимаий қурулумдики өзгиришләрни чүшәндүрүш; революцияләрниң йеқимлиқ вә йеқимсиз ақивәтлирини баһалаш Революцияләрниң йеқимлиқ вә йеқимсиз ақивәтлирини баһалаш; социалистлиқ революцияниң мәнасини чүшиниш үчүн ижтимаий тәңпуңлуқ идеясиниң

					тәрәқият дәврини тәтқиқ қилиш; капитализмдин социализмға өтүшниң ижтимаий-экономикилик вә сәясий шәрт-шараитлирини ениқлаш; социалистлиқ революцияләрниң нәтижисидә жәмийәтниң ижтимаий қурулумдики өзгиришләрни чүшәндүрүш Шәрқий Европидики «барқыт» революциялириниң мәзмуни билән нәтижилирини тәһлил қилиш; «әрәп баһари» вә «түрлүк-чүшлүк революцияләрниң» ички вә ташқи факторлирини ениқлаш жәмийәтлик мәсилиләрни йешишниң революциялик тәсилиниң ақивети һәққидә нәтижә ясаш
12	Мәдәнийәтниң тәрәқияти. Адәмзатниң мәдәний ғәзнисини сақлап қелиш; Сәнъәт-жәмийәт тәрәққиятиниң ипадиси. Заманивий жәмийәтниң мәнивий-әхлақий қәдрийәтлири.	15	Мәдәнийәтниң тәрәқияти. Адәмзатниң мәдәний ғәзнисини сақлап қелиш; Сәнъәт-жәмийәт тәрәққиятиниң ипадиси. Заманивий жәмийәтниң мәнивий-әхлақий қәдрийәтлири.	29	ЮНЕСКО хизмитини мисалға елип олтуруп тарихий-мәдәний ғәзнини сақлаш йоллирини чүшәндүрүш; ЮНЕСКО-ниң Аләмлик ғәзнә нишанлар тизими ядикарлиқлириниң мисалида тарихий-мәдәний ғәзниниң муһимлиғини ениқлаш Аләмниң әң жирик музейлирини тәтқиқ қилип,алаһидиликлирини ениқлаш; Аләм хәлиқлириниң тарихий-мәдәний ғәзнисини зерттеу вә сақлап қеиштики музейларниң рлини чүшәндүрүш
				30	жәмийәттики өзгиришләрни чүшиниш үчүн «абстракцианизм», «модернизм», «постмодернизм», «авангардизм», «футуризм», «кубизм», «сюрреализм», «экспрессионизм», «гиперреализм», «хайтек» терминлирини қоллиниш; һүнәрниң стильлири билән йөнилишлириниң тәрәқиятиға жәмийәтлик процессларниң тәсирини ениқлаш Аләм мәдәнийитиниң көрнәклик өкүллириниң ижадий әсәрлирини тәһлил қилиш, уларниң алаһидиликлирини ениқлаш өзгүрүшләр билән һәмкарлиқларни ениқлап олтуруп,

					һазирқи вақиттики һүнәрниң тәрәқият тенденциялирини ениқлаш; аммивий мәдәнийәтниң алаһидиликлирини чүшәндүрүп, униң һазирқи жәмийәткә тәсирини таллаш
				31	мәлуматларни талдау асасида адәмзатниң роһлиқ-моральлик құндылықтарының қалыптасу қайнар көздерін ениқлаш дәлилләнгән нәтижиләр ясап олтуруп,, жәмийәтниң тарихий тәрәқият контекстидики роһлиқ-адәмгәрчилик қәдриятлириниң өзгиришиниң мисаллирини тәтқиқ қилищ; жәмийәтниң моральлиқ қәдриятлирини қайта баһалашқа септігін тигізген ХХ әсирниң тарихий вақиәләрниң алаһидиликлирини ениқлаш жәмийәтниң турақлиқ тәрәқияти үчүн һазирқи аләмниң умумадәмзатлиқ адәмгәрчилик қәдриятлириниң муһимлиғини чүшәндүрүш; жаһанлинишниң миллий-мәдәний тәрәқиятқа тәсирини ениқлаш; Келәчәктики адәмниң моральлиқ бәйнисини ениқлап олтуруп,, адәмзатниң роһлиқ-адәмгәрчилик тәрәқиятиниң мүмкин йоллирини болжамлаш
		16	Йеңи заман вә һазирқи дәвирдики жәмийәтлик ойниң эволюцияси; ХХ әсирдики әркинлик билән адаләтлик үчүн күрәшкүчиләр	32	жәмийәтлик ойниң тәрәққиятини чүшәндүрүш үчүн "либерализм", "милләтчилик", "социал-демократия", "марксизм", "экзистенциализм", «прагматизм", "позитивизм" чүшәнчилирини пайдилиниш; жәмийәтлик-сәясий ойниң тәрәққий етиши үчүн Маарип дәври ғайилириниң әһмийитини баһалаш XIX-XX әсирләрдики жәмийәтлик түзүм тоғрилиқ философиялик ойниң тәрәққий етиш алаһидиликлирини тәтқиқат қилиш Һиндстанниң жәмийәтлик-сәясий тәрәққияти идеологияси сүпитидә "гандизм" чүшәнчисини чүшәндүрүш;

						Һиндстанниң миллик мустәқилликкә йетиштики течлиқ йоли билән қаршилишиш ғайилириниң әһмийитини ениқлаш; жәмийәтлик-сәясий һаяттики шәхсниң роли тоғрилиқ йәкүнләр чиқириш жәмийәтлик-сәясий һаяттики шәхсниң роли тоғрилиқ йәкүнләр чиқириш; АҚШ-дики тарихий вақиәләрни чүшәндүрүш үчүн "нәсиллик камситиш", "сегрегация" чүшәнчилирини қоллиниш; пухралиқ һоқуқлар үчүн күрәшиә шәхсниң паал пухралиқ позициясиниң әһмийитини баһалаш. жәмийәтлик-сәясий һаяттики шәхсниң роли тоғрилиқ йәкүнләр чиқириш; пухралиқ һоқуқлар үчүн күрәшиә шәхсниң паал пухралиқ позициясиниң әһмийитини баһалаш; Жәнубий Африка Жумһурийитидики тарихий вақиәләрни чүшәндүрүш үчүн "апартеид" чүшәнчисини пайдилиниш. дөләт тарихиниң өткүнчи дәвридики ислаһәтләрниң әһмийитини баһалаш. тарихий вақиәләрни чүшәндүрүш үчүн "этатизм", "зайирлиқ дөләт" чүшәнчилирини пайдилиниш; дөләт тарихидики шәхсниң роли тоғрилиқ йәкүнләр чиқириш течлиқ вә уруш вақтидики кезеңіндегі Ф. Рузвельтниң ички вә сиртқи сәяситиниң алаһидиликлирини ениқлаш. Франциядики ижтимаий-сәясий жәриянларни чүшәндүрүш үчүн "голлизм" чүшәнчисини пайдилиниш; Ш. Голль хизмити мисалида пухта президентлиқ башқуруш институтиниң әһмийитини дәлилләш ижтимаий-ихтисадий жәриянларни чүшәндүрүш үчүн "хитайлиқ алаһидилиги бар

					социализм" чүшәнчисини пайдилиниш; ХХЖ мисалида планлиқ ихтисаттин базар ихтисадиға көчүш сәвәплирини тәһлил қилиш. тарихий вақиәләрни тәһлил қилиш асасида Җәнубий-Шәрқий Азиядики "ихтисадий мөҗүзә" факторлирини концепцияләш; Сингапур вә Малайзия мисалида дөләт модернизациясиниң алаһидиликлирини селиштуруш. қазақстанлиқ модернизация үлгисини қураштуруш вә әмәлгә ашуруштики Қазақстан Җумһурийитиниң Дәсләпки Президентиниң ролини баһалаш; "Қазақстан - 2030", "Қазақстан - 2050" стратегиялириниң мисалида дөләт тәрәққиятини узуқ муддәтлик режиләшниң һаҗәтлигини дәлилләш; Қазақстан Җумһурийитиниң Дәсләпки Президентиниң "Мәңгілік Ел" умуммиллитлик ғайисини тәклип қилишиниң актуаллиғини асаслаш.
		17	Билим елиш пүткүл адәмзатлиқ қәдрият сүпитидә; Илмий-техникилиқ прогресс; Һазирқи замандики илмий технологияләр	33	тарихий тәрәққият контекстидики дуния хәлиқлириниң йезиқ түрлирини тәснифләш; адәмзат цивилизациясиниң тәрәққиятидики йезиқ билән китап бесиш ишиниң әһмийитини ениқлаш. адәмзат тарихи контекстидики мәктәптики билим беришниң тәрәққиятидики өзгиришләр билән турақлиқларни тәрипләш; дөләтләрниң иҗтимаий-ихтисадий тәрәққиятидики билим беришниң ролини тәһлил қилиш; мәктәптики билим беришниң заманивий үлгилирини, униң алаһидилиги билән артуқчилиқлирини ениқлаш арқилиқ селиштуруш. алий оқуш орунлириниң пәйда болуш тарихини, уларниң умумий тәрәққий етиш тенденциялирини ениқлаш арқилиқ тәтқиқат қилиш; билим билән илим-пәнни тарқитиштики дәсләпки университетларниң ролини тәһлил қилиш;

					тарихий тәрәққият контекстидики алий билим бериш системисиниң тәрәққиятидики өзгиришләр билән турақлиқни ениқлаш; заманивий алий билим бериш үлгилирини селиштуруп, артуқчилиқлири билән алаһидиликлирини ениқлаш;
				34	дөләтләрниң ижтимаий-ихтисадий тәрәққиятини тәһлил қилиш үчүн "ишләпчиқириш инқилави", "илмий-техникилиқ инқилап" чүшәнчилирини пайдилиниш; дөләтләрдики ишләпчиқириш инқилавиниң алаһидиликлирини ениқлап, уларниң охшашлиқлири билән айримисини ениқлаш. һазирқи дәвирдикицивилизацияниң тәрәққий етишидики илмий-техникилиқ инқилапниң әһмийитини баһалаш. ижтимаий-ихтисадий жәриянларниң алаһидиликлирини чүшәндүрүш үчүн "илмий-техникилиқ прогресс" чүшәнчисини пайдилиниш; һазирқи заманниң аләмшумул мәсилилириниң пәйда болушиға илмий-техникилиқ прогресниң тәсирини тәтқиқат қилиш. һазирқи заманниң аләмшумул мәсилилирини йешиштики илмий-техникилиқ прогресниң тәрәққиятиниң еһтимал йоллирини тәхминләш. жәмийәтниң тәрәққиятиға әхбаратлиқ технологияләрниң тәсирини тәтқиқат қилиш; адәмзат цивилизациясиниң тәрәққий етиши үчүн әхбаратлиқ технологияләр саһасидики утуқларниң еһтимал нәтижилирини тәхминләш. робототехника вә космонавтикиниң дөләтләрниң риқабәткә қабиллиқ дәрижисигә тәсирини тәтқиқат қилиш; илим-пәнниң заманивий тенденциялириниң тәрәққиятини чүшәндүрүш үчүн "генлиқ инженерия", "нанотехнология", "энергияниң альтернативилиқ мәнбәлирiі" чүшәнчилирини

					пайдилиниш. йеңи илмий йөнилишләр утуқлириниң иҗтимаий-ихтисадий тәрәққиятқа тәсирини тәһлил қилиш. һазирқи заманниң аләмшумул мәсилилирини йешиш үчүн илим-пән билән техникиниң заманивий түрлириниң тәрәққиятиниң әһмийитини чүшәндүрүш.

Тест тапсырмаларының формалары:

Жабық формадағы бір дұрыс жауапты және ашық формадағы қысқаша немесе толық жауапты қажет ететін тест тапсырмалары.

Тест тапсырмаларының саны:

Тесттің бір нұсқасындағы тест тапсырмаларының саны – 18: бір дұрыс жауапты 10 тест тапсырмасы, контекст негізінде бір дұрыс жауапты 5 тест тапсырмасы, ашық түрдегі қысқаша немесе толық жауапты 3 тест тапсырмасы.

Тест тапсырмаларын орындау уақыты: Тестті жалпы орындау уақыты – 80 минут.

Жеке тест тапсырмаларының және барлық тесттің орындалуын бағалау:

Дұрыс орындаған бір дұрыс жауапты тест тапсырмасы үшін – 1 балл, дұрыс орындалмаса – 0 балл. Барлығы – 10 балл.

Контекст негізінде дұрыс орындалған бір дұрыс жауапты тест тапсырмасы үшін – 1 балл, дұрыс орындалмаса – 0 балл. Барлығы – 5 балл.

Ашық түрдегі дұрыс орындалған 1 тест тапсырмасына 0-ден 5 балға дейін, максималды – 5 балл. Барлығы – 15 балл.

Барлық тест бойынша жиналатын максималды балл – 30.